

בגדרו ים הפלגון גראט אוניבר וואסן או ס'פ'ו גאנזע אט
מאנלן אוניבר זאלא. פה עף אטס'פ'ו עט'אוועה אט זאלער...

הבריחה מהנאצים

בתקופה 13 הייתה כשלילתי על הרכבת מתחנת אנהלט-באנזהוף בברלין לכיוון קופנהאגן, דנמרק. על הרץ' זועזעטי כולי כשאבא פרץ בבל. אבי, החזק שלי, זועז אוטי בדמעותיו. והרי כבר שנה שלמה אני דורשת, ביוזמתה, לצאת ולברוח מהייל ה- S.S., שתפסו את ביתנו בברלין ושירקו על אבא. לעולם לא אראה עוד את אבא ואמא.

כמעט 4 שנים אני חייה בעיר ובכפרים של האי פין, כשהאני מכירה עצמי לעלייה לארץ ישראל. שנתיים וחצי אנחנו כבר בדנמרק תחת הכיבוש הנאצי.

מוקדם בוקר, באוקטובר 1943, הגיע אליו צייר מה캐ריה והודיע, כי למחתרת הדנית נודע על המבצע לגירוש היהודים לטרזינשטייט ומשם לשאר המלחמות. הוא העביר לי את מקום המפגש הסודי, צריף בודד על שפת הים, שתרם הוכmr של העיר השכונה. ההוראות היו לzechol בתעלות שבצד הכבישים ולהסתתר בהן כדי להתחמק.

12 בנים ו-3 בנות – הגיעו בסוף הלילה לצריף הדריך. יום אחר יומם עבר מבלי לאכול, למעט פעמיים, כשהצלחנו להציג בסביבה כמה חתיכות לחם. מספר ימים אחר כך מצאתי עצמי מעולפת על רצפת הצד הטרור, תשואה מרעב ומחוסר אויר.

הבריחה הבאה הייתה לכיוון האניה שתוציא אותנו מדנמרק. כשהאני בגילה של ננדת'י הצערה והאהובה – כך מצאתי את עצמי בודדה ברחוב בעת הפצצה ולא מקום מסתור, וכן על המבערת בין שתי נזירות, שהשתידו אותי בין דפי עתון. וכך – כשהאני מובלעת על ידי איש דני, שמחזיק פרח בדש מעילו.

הקטעה הקשה ביותר לי אישית – היה על אוניות הפחם שאמורה להבריח אותנו לחופש; מאות מאיתנו נדחקו בחתיטת האניה, בין ערימות של מאות טון של פחם שחור, שמיועד לגרמניה. ידענו, כי האניה אמורה לשנות מסלולה ולשוב לחופש בשבדיה. ואנו הגיעו הביקורת של הקצינים הגרמנים. בעוד הקצינים צועדים למעלה, החל תינוק שלייה לבכות בקול גדול. אחד הנוכחים אמר לנו בкус: "אין טעם למותם של מאות בשל תינוק אחד" וזכה בכוח סמרטוט לפיפתינוק. האמא של התינוק הביטה בי ואני חשתי שעיני מותמלאות בדמעות של חוסר ישע...".

שינוי נאור